

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A választójogi liga pénze

Debrecen, január 29.

Van nálunk egy választójogi liga. Célját megmondja a neve. A választójogi reformnak radikális alakban való kiküzdésére törekszik. Ezért dolgozik, ezért agitál. Senki sem fogja elvitatni ennek az agitációnak a jogosultságát. Ha a liga tagjai úgy vannak meggyőződve, hogy a legradikálisabb választójog szolgálhat csak Magyarország javára, — ám üdvözöljenek ők a saját hitük szerint.

De legutóbb ez a liga azt határozta, hogy a nemzetközi szociáldemokratapárt részéről tervezett általános sztrájkot, amennyire ezt az anyagi ereje engedi a legmészszebbmő módon fogja pénzzel is támogatni. És ezen aztán már némileg meg lehet ütközni. Mert hogy a polgári elemek egy része nincs megelégedve a kormány választójogi tervzetével, — jó azt értjük. Hogy ez a polgári elem rokonszenvezik a munkások mozgalmával, mely egy radikálisabb reformot igyekszik kicsikarni, — jó azt is értjük. De hogy ez a polgári elem ugyszólván finanszírozni akarja az általános sztrájkot, — ez a mi hitünk szerint már tulló a célon és megfontolatlanásnak a bizonyítéka.

Tagadnunk kell általában azt, hogy az általános sztrájknak ebben az ügyben megvan a jogosultsága. Nem pusztán azért, mert perhorreszkálják az általános sztrájkot, mint politikai fegyvert, hanem azért is és főleg azért, mert az ipari munkásoknak van legkevesebb okuk panaszkodni a reformjavaslat ellen. Ugyszólván egyetlenegy társadal-

mi osztályra nézve, mert hiszen a reform úgy van kontemplálva, — ez a javaslat megokolásából kétségtelenül kitűnik, hogy az összes választóknak egy heted részét ipari munkások fogják tenni.

De egy másik nagyon súlyos a szempont is ellene szól az általános sztrájknak, egy olyan szempont, amelyet éppen a polgári elemnek lesz jó figyelmen kívül nem hagynia, amidőn a nemzetköziesekkel kacérkodik. Ez a szempont az az elvitázhatatlanul szomorú és mindenki által gyötrelmesen érzett tény, hogy Magyarország ma, az általános konjunkturák következtében igen nehéz gazdasági válsággal küzd, úgy, hogy csakis a jó kormányzat céltudatossága és körültekintése tudta eddig is a katasztrófális megrázkódást megakadályozni. Ilyen időben még egy általános sztrájkjal is megnehezíteni a helyzetet: megbénítani a meglevő, ugysis csekély üzleti forgalmat; fokozni a már különben is elviselhetetlen drágaságot: valóban a legnagyobb lelkiismeretlenséggel határos és nagyon jellemző, hogy még magában a munkásokosztályban is sokan vannak, — mint pl. betűszedők „Typographia” című organuma, — akik csak a legnagyobb aggodalommal gondolnak az általános sztrájk gazdasági konzekvenciáira, s a kik e konzekvenciákat méltán látják oly sötéteknak, hogy a sztrájk egész tervének az elejtését tartják kívánatosnak, hangoztatván hogy a legjobb esetben is elérhető eredmény messzire se fog felérni azzal a nagy áldozattal, mellyel az általános sztrájk jár.

A mozgalmat és következményeit senkise fogja megérezni jobban, mint éppen a

a szemét. Nézte. Hosszan, elmerengve. Sirt. Figyelte a férfi lélegzetét. Bár ő maga sem tudja hogyan, de hozzászólt a halál gondolatához... Érezte, nem, biztosan tudta, hogy a halál ott leselkedik és csak egy alkalmas pillanatra vár, hogy lecsaphasson. És elviszi tőle! E! Akinek odaadta az életét, a fiatalágát! — Mi az élet? Egy végtelen hosszú küzdelem, melyben csak itt-ott csillan fel a boldogság szikrája! Küzdünk, szenvedünk; nem tudjuk, miért! Legyőzünk ezer akadályt, hogy aztán ezer akadályon kelljen keresztül gázolnunk. Letipornak! Boldogságot akarunk — nincs! Nagy ára van! Az élet! Mi a halál? Egy hosszú pihenés. Álmodunk — vagy még avval sem! Letesznek abba a mély gödörbe, fejünk fölé odatesznek egy kőoszlopot; hirdetni, hogy mi is voltunk! Kár érte! — Kár azoknak, akik teszik és bántó azoknak, akiknek teszik! Minek az? Kérkedés a multtal! Hisz nincs ott szükség semmire! Mindent ad a végtelen feketeség... Amely eltakarja a nagy tülekedők táborát. Fátvont von az élet csunyáságaira és gyógyító irt hoz a fájó sebekre...

Fájó sebek... Az élet tele van velök. Mert kevesen vannak, akiket nem sebzett meg az élet... akiket szabadon hágy lélegzeni. Nem lehet ellent állni neki. Csak tünni — és várni!

Az asszonyka nem szöhetette tovább gondolatait, mert a beteg felordított. Vaskezek

sztrájk. És amidőn tehát a választójogi liga mint a polgárságnak egy része pénzzel támogatja a nemzetközi szociáldemokrácia mozgalmát, úgy ez nem jelent egyebet, mint azt, hogy a polgári elem ellen ad fegyvert az akció részesei kezében.

Ennek megbánás lesz a vége, akárki meglátja.

A városi bizottságok

Nincs paktum

A holnapi közgyűlésnek egyik nagy érdeket keltő tárgya a bizottságok megalakítása. Különös érdeklődéssel bír ez a kérdés azért, mert az utóbbi időben politikai jelszavakkal folytatott korteskedést a függetlenségi párt városi ügyekben, így a legutóbbi városatyá választáson.

Azt pedig mindenki tudja és szegény Debrecen városa a maga elmaradottságából tudhatja, tapasztalhatta, mit jelent a politikai párt hazafias jelszavakkal megteremtett uralma a város ügyeire. Jelentette a személyes uralmat, a politikai pártok szerint való szétszaggatását a közgyűlésnek, a melynek pedig a legnagyobb mértékben távol kell tartania magától minden országos politikát és minden olyan lehetőséget, hogy egy politikai vállán megint személyek, klikkek uralma növekedjék hatalmasra a városnál.

Talán sehol sem áll ez annyira, mint éppen Debrecenben. Az intellektualitás mértékéhez képest többé-kevésbé, de inkább többé, mint kevésbé kedves dolog volt mindig az a módszer, amelynek eszközeit a legujabban megindult függetlenségi párti szónoklatokban, körben, pártban és sajtóban

szoritották a mellét és úgy érezte, hogy darabokra tépik. Homlokán a hideg verejték gyöngyözött.

— Klára, segíts!

— Elek, Elek, — zokogta — mit tegyek? Odaadnám az életemet, ha tudnám, hogy segítek vele. Ugysis olyan keveset ér már az én életem...

— Nem, — mondta halkán a férje — a te életed drága... Nemes vagy! Csodás! — Boldogságban kellett volna élned. — Klára, igaz boldogságban! És úgy fáj, hogy én nem adhattam néked. Királynőnek illettél volna... hogy örülj... hogy ragyogj!...

Hangja itt megcsuklott, de pár pillanat múlva folytatta:

— Kláram, itt érzem mellettem a halált. Szinte látom. És ebben a nagy percben, a mely átmenet az élet és a halál között, ropant józan vagyok. Furcsa — de úgy van! — Szerettem volna az életed teleaggatni örömmel, szépségekkel! Hogy örülj! Hogy virulj! És mit adtam helyette? Semmit!

— De igen, mindent!

— Nem! Semmit! Én tudom. Fáj nagyon. Nem rajtam mult! Én akartam. A sorsom nem akarta! Letiport! Irigvelt miattad! Hogy az enyém vagy!

— Mindég az leszek.

— Oh, nem, Klára! Én elmegyek. Hiv-

nak...

A koldus

Irta: Rappaport Samu.

— Mi az, drágám? — kérdezte a szép fiatal asszony a betegen fekvő férjétől.

A férfi nem szólt semmit. Terhére volt a beszéd. Már három hete feküdt nagy, gyötrelmes lázban. Még a feleségét sem ösmerte fel. — Hiába buzgólkodtak körülötte az orvosok, nem használt semmit. Ott feküdt hófehér párnái között és elhomályosult szemmel bámult bele az üres levegőbe. Kebléből olykor-olykor egy-egy fáradt sóhajítás tört elő, amely megremegettette a boldogtalan asszony egész valóját. A férj arcáról eltűnt az élet pirossága, helyette fakó sárgaság lepte meg. Igaz, később visszajött a piros színe: de ez a láz volt. Negyven fokos láz! Napokon. Éjjeleken keresztül! Ilyenkor félrebeszél. Lázálmában nagy nyugtalanság fogta el és tört. szakadozott szavakat ejtett ki... Sirt. Zokogott. — Képzletben látta az anyját temetni. Pedig ő úgy szerette a gyöngéd anyai kéz simogatását... Aztán más víziói voltak. — Jólétet, boldogságot látott. Családi örömeket. Ilyenkor fölshajtott.

— Klára!

— Mi az, szivem?

A beteg nem felelt. Ki tudja, hol járt gondolata, hol szállt rajongó fantáziája... Meszse, messze, ahol két szerelmes szív találkozik — egyestül! A felesége le nem vette róla

tapasztalhattunk. A hazafias függetlenségi lelkesedés így, a hazafias függetlenség úgy, de a megdöntött, okos, hozzáértő várospolitikai soha.

Az országos politikában a függetlenségi pártnak van — bocsánat volt csak és talán lesz — létjogosultsága, ha teljesíti a kötelességét, nem úgy mint a mai: ellenőriznie kell. De a város közgyűlésén e politikai árnyalatnak nincs jogosultsága. A párt katexochén politikai párt. És mit keres a politika a kaszárnya építés, a vízvezeték, a burkolás, a színház, a rendőrségi palota, a város szabályozás kérdésében?

A pártnak, mint politikai pártnak még egy oka van távortartani magát minden fenhanguságtól. És ez az ok az, hogy ennek a Debrecennek életében csak kárára volt. Hivatkozhatik-e egyetlen tényre, amely a fejlődés útján előbbre vitte volna Debrecen. Ténykedése a pártpolitikai önös célú és szűk keretén túl tudott-e terjeszkedni valaha is. És hogy még most is tisztán pártpolitikai tendenciákkal dolgozik és akarja régi egyed uralmát és a maradiságot a népgyűlési allűrökkel megtartani, csak egyetlen ténnyel kell előlítani. Külöki a párt a maga kebeléből az értékes embereket. Egy Fejér Ferenc drt, aki pártkülönbség nélkül tiszteletet vivott ki magának higgadt, okos, haladásra kész fölfogásával és helyet ad politikailag lehet, hogy lelkes, de városi ügyekben követésre s irányításra alkalmatlan embereknek.

És most a függetlenségi pártnak ezt az irányítását kézbe kaparított politikuskok a városi bizottságok alakításába is befolyást akarnak gyakorolni. Nem a hozzáértés, nem a tudás, az érdem alapján, hanem a pártpolitikai hovátartozandóság nézőpontjából.

Mindez pedig aktuálissá lesz most, amikor a függetlenségi párt átírt a városi párt-hoz, hogy jelöléseit a függetlenségi párt eddigi számarányához képest ejtse meg. A városi párt értekezletén Freund Jenő dr., Jászi Viktor dr., Magoss György dr., Jánosi Zoltán, Kölcsey Sándor dr. szólalt föl. A fölszólalások helyes irányban világították meg a kérdést és a párt határozata a helyes alapon kelt.

Különösen Kölcsey Sándor dr. fejtette ki világosan, helyesen és tisztán azt az álláspontot, amelyben a városi pártnak e kérdésben is állania kell.

A városi párt kizárta a kebeléből a politikát s célul tűzte ki, hogy azt a közgyűlésből is kizárja. Eppen ezért egyrészt helyet foglalhat magában a városi pártban minden városát szerető, haladni akaró ember anélkül, hogy az országos politikában vallott elvét meg kellene tagadnia. Mint ahogy van a városi pártban ma is függetlenségi, libe-

rális, radikális, munkapárti, Justh és Kosuth-párti ember is. Ha tehát valaki politikai elveinek megtagadása nélkül ott lehet, nincs szükség a közgyűlést politikai pártok szerint széttagolni. Másrészt éppen ezért nem nyujthat segédkezet a városi párt ahhoz, hogy a politikai pártállás szerint történjék distinkció a közgyűlési tagok közt. Annál kevésbé, mert a városi párt eddig sem tett különbséget politikai pártállás szerint a közgyűlés tagjai között, amikor városi ügyről volt szó, aminek bizonyítéka, hogy a magukat függetlenségieknek valló számarányukon jóval fölül nyertek helyet a bizottságokban.

A mai jelölésben sem tekintett a politikai pártállásra a városi párt. Kimondta, hogy paktumot nem köt politikai párttal, de tekintettel sem lesz arra, hogy ki milyen politikai hitvallást követ. A jelölést így is ejtették meg.

A laktanyák és Tóásó

Egy önröpirat

A városi párt, mint minden közgyűlés előtt, ma is értekezletet tartott, amelyen megbeszélte a közgyűlés elé kerülő ügyeket és állást foglalt azokban. A tárgysorozat pontjai ismeretese s azok közül csupán két tárgy volt az, amely különösebb érdeklődést keltett a fölszólalások folytán. Egyik a bizottságok alakítása, a másik a Tóásó-ügy. Ebben az ügyben a fölszólalásokon kívül még egy érdekesség volt. Az ugyanis, hogy Tóásó Pál építész egy körlevelet osztogattatott szét.

Ez a körlevél érdekesen sorakozik amaz események mellé, amelyek ebben a Tóásóvá lett laktanya-ügyben eddig történtek. A körlevél, amint hogy megjelenése előtt az elhangzott beszédek, úgy megjelenése után az abban fölhalmozott dicséretnek nem adnak elég megnyugvást és tájékoztatást arról, hogy miért kell mindenkint mellőzni s minden nyilvánosság nélkül, a legnagyobb sötétben Tóásó Pálnak odaadni az ügyet, odaragasztani hozzá ezt a 7 milliós építkezést. Nem ad tájékoztatást arról sem, miért jó, sőt egyedül jó a városnak az az ember, aki a katonai oldalon is jó és kívánatos, amikor pedig nagyon is ellentétes érdekek ütköznek össze:

a katonaság drágát akar mindig és sokat, a város olcsót és lehetően keveset.

És állítjuk újból, a legnagyobb méltánytalanság, hogy helyi építész, ez esetben pedig már konkrét, sok tízezer koronával olcsóbb ajánlatot tevő építész is van, mellőztesenek, mert itt ráfognak egy idegen emberre, hogy csak az ismeri a beszállásos törvényt, az e közt és a bérszabás közt levő elmentmondásokat, csak Tóásó Pál tudja és ha tudja, sikerült is neki megvilágítani. És azokat a ráfogásokat, amelyekken mindenáron Debrecen nyakára akarják varrni Tóásó Pál specialistaságát, amely olyan tudományok ismeretében áll, amelyeket minden építész egy kevés ügyesség, furfang és az illető sablonok és szabályok, rendelkezések olvasása mellett megszerezhet, — ezeket a ráfogásokat Tóásó Pál siet mellveregetve, saját magát dicsérgetve a köriratban nyomtatásban is hangsúlyozni. Hogy milyen tenorban beszélget az építész, csak ezeket a sorokat idézzük:

„Ne hivatásos egyének, hanem rátermett erők végezzék hivatásos munkájukat, amit a közjó érdekében hosszú éveken át tanultak és ezt a tanultságukat már a gyakorlati életben eredményesen érvényesítették. — Ezért van szükség a specialis tervezőre. Debrecen, 1913. évi január 29-én. Tóásó Pál, építész.”

Sajnos, arról nem szól a körirat, hogy az Árpád-téri templomba, amelyet szintén ő tervezett és talán művezetett is, miért folyik be a víz már most is. És arról sem szól, hogy mi lesz akkor, ha a környezetet rendezik, esetleg föl is töltik s magasabb lesz az utca felület a templom talapzatánál, amely alig néhány ujjnyi. Mi lesz akkor egy-egy hosszú tavaszi, őszi esőzésnél?

De hát itt nem az Árpád-téri templomról van szó, hanem a honvédlaktanyákról, amelyeknek ügyénél még mindig nem látjuk az igazságát annak, hogy miért mindenáron Tóásó Pál. Hiszen értjük, hogy szívesen keres valaki 200000 koronánál is többet, de hogy lehet ezt a tanács részéről ilyen mindenáronvalósággal erőszakolni, előbb titokban mindent elintézni és amikor már minden elintéződött, akkor megtörtént tények elé állítani a közgyűlést, azzal a fenyegetéssel, hogy ha így nem tetszik, nem lesz kaszárnya.

— Hát itt hagysz? Elmész onnan, ahol olyan nagyon szeretnek?

— Maradnék — de nem lehet. — Talán szükség van rám . . . ott . . . Ki tudja . . . Eppen azért szólok. Amit én nem tudtam neked megadni: azt a fényt, azt a pompát, amely megilletett volna, talán megadja egy másik. Egy férfi. Akit nem üldöz úgy a balsors, mint engem. Mindenki, csak ő nem! Ó! Nem akarom! Érted? — nem akarom!

— Én sem! — hördült fel a nő.
— Kérem tőled, Klára, egy haldokló elszálló sóhajával könyörgöm hozzád; ne tedd! Mindenki, csak ő nem! Ha nehéz is lesz az életed, ha tövises is lesz az út, amelyen jársz, ha a könnyelműség vádját szórják is a fejedre; még akkor sem tedd! Ne légy az övé! Soha! Ezt akarom! Lássá, érezze, hogy lesz akaratom. Mert lesz akaratom. Klára. Hiába halok meg, képzeletben élővők hozzád és figyelmeztetni foglak ígéretedre . . .

— Igérem, esküszöm, Elek, hogy nem teszem. Nem kell! Más se! Senki! Csak te! Hideg leszek mindenkivel és gondolni fogok rád . . . te . . . te . . . áldott jó ember.

Itt megakadt a hangja. Nem tudott többet szólni. Pedig mennyi mindent akart még neki elmondani! Hogy ne gyötörje kétség, meg van sorsával elégedve, nem fái a szegénység, nincsenek vágyai . . . Egy vágy él benne: hogy gyógyuljon meg és örömben fognak élni. Mindig! Igen, igen. Meggyógyul.

Elmennek valami fürdőbe és egészséges lesz újra.

. . . Nem lett . . .

Az évek egymásután rohantak el. — Az özvegy arcán halvány ráncok képződtek. — Hajába ősz szál vegyült. Egy hideg decemberi napon, szent karácsonyi ünnep előtt, egy törődött koldus lépett az asszony elé. Az özvegy, mikor átadta a koldusnak az alamizsnát, meghökkent.

— Kálmán, maga az?

— Igen én, — mondta zavartan a koldus.

— De így . . . ennyire . . . szegényen.

— Nem, nem szegényen! Koldusan! Nyomorultan!

A koldus lehorgasztotta a fejét. Hallgatott. Az asszony könnyezni kezdett. Az ember lassan felnézett rá.

— Ne, ne könnyezzen. Nem érdemlem meg azt a drága gyöngyöt, amely a szemében ragyog . . . Áruló voltam! Gaz! Hitvány! Eldobtam magamtól a boldogságot, hogy át-szenvedjem a poklok összes kínjait!

— No de ennyire, így . . .

— Különös és mégis így van! Koldus lettem! Alamizsnán élek! Szomorú. — de talán már bele is törődtem sorsomba. Arcom meggyűrődött, alakom megroppant, szívem fásult lett! A sors! A kegyetlen sors! Miért?

— nem tudom! Gondolkoztam ráta, hasztalan.

Itt már arca tűzben égett. Szemében vad tűz lobogott. Így nem tudnak nézni azok az emberek, akik végig járták az élet nagy Golgotháját. Közel ment az asszonvhoz, megfogta annak remegő kezét és kénvszerítette, hogy nézzen rá.

— Klárka, szabad így hívnom? — Én szerettem magát nagyon! Nem hiszi el, tudom! Egy alázatos koldus mondja! Pedig a lelkem, a hitem, a reményem, a szerelem szent tűzén égett el! Nagyfalusi Falusy Kálmán! Koldus!! Igen, az! Akkor nem voltam eszemnél és nem tudom, miért, hogyan, elmentem! A boldogság elő! Mire visszajöttem, már másé lett! Nem gondoltam meg előre, hogy milyen gyöngye a női szív, milyen könnyen felelt!

Az asszony hangosan felzokogott. Ha tudta volna, mi dul a szívében. Ha látná azt a poklot, amely emésztí, gyötri . . . Kinözza . . . egész életén!

— Én elhagytam. Jól tette! Magának szüksége volt egy támaszra. Egy férfire! — És talált! Egy becsületes, jó embert. Tudom, rossz viszonyok között éltek — erről ő nem tehetett.

— Én aztán bolyongásaim közbe bejártam a világot. Voltam olyan helyen is, ahol talán ember még sohasem járt! Aranyakat,

Még azt is szeretnők hát tudni: Tóásó Pál kinek a javára fog hát dolgozni? A városira; akkor miért akarják a katonák őt? A katonákéra, akkor miért ragaszkodik a város hozzá?

Az egész ügy nagyon zavaros. Már pedig itt hét milliós építészről van szó, a közgyűlésnek, ha valaha, úgy most kell vigyázni nagyon.

A városi párt mai értekezletén Nyiry Ernő dr. kifejezést is adott az ügy tárgyalása, elintézése s ezek módja fölött érzett megbotránkozásnak. A köriratra is megtette a maga helyes megjegyzéseit.

A városi párt azonban lenyűgözve ez ügy körül lebegő titokzatosság és a már előzően hallott, tapasztalt nyomástól, szó nélkül hagyta átmenni a tanács ismert javaslatát az ismeretlen tárgyalásokról és főként arról, — mert ez a fő és legfőbb — hogy Tóásó Pál megbizassék a tervezettel.

A pallagi vonat

Tárgyalások a bejárás előtt

Az egyetemhez vezető villamos vasut építése és a nyirbátori vonal kihelyezése kérdésében holnap lesz meg a közigazgatási bejárás. E kérdéssel kapcsolatban azonban anynyi más kérdés elintézése is szükségessé vált, hogy a közigazgatási bejárás hivatalos személyei szükségesnek látták egy előzetes értekezlet tartását, amelyen különösen a Pallagi-vasut kérdése volt vita tárgya.

Tudvalevő ugyanis, hogy a gazdasági akadémia részéről különös nyomatékkal sürgették egy olyan közlekedési vonal létesítését, amely teljes kényelmet biztosít az akadémia tanárainak és tanulóinak a bármely időben való közlekedésre. A túlzott igényű követeléssel kapcsolatban sztrájkyszerű mozgalmról is szó volt, sőt az ügy a földművelésügyi miniszter elé is került, de természetes, hogy sem a város, sem a helyi vasut társaság fölös kényelmi szempontokból nem volt hajlandó több százezer koronás, soha kamatját meg nem hozó befektetést csinálni. Annál

milliókat csikartam ki a pusztá földből! A földből. Milliókat! Gazdag lettem. Nagy ur! Azért bántottam! Utána! Mindig. A pénzem, a vagyonom nem tudta begyógyítani az élet nagy csafódását... Király voltam népek felett, milliók sorsa volt a kezemben és én ezt a nagy kincset, nagy gazdagságot milyen szívesen cseréltem volna fel egy gyöngye szőrt... egy megbocsátó pillantásért... Nem tudtam ott élni. Visszakiváncoltam!

... Pénzzé téve mindenem, visszakerültem. Végig élveztem minden gyönyört! — Belefojtottam keserűemet pezsgóbe, kártyába, könnyűvérű nők duhaj társaságába! Nem használt! Oh, hogy győtrődtem! Aztán... aztán úgy hittem, hogy feltalálom a boldogságom újra. Egy nővel hozott össze a sorsom! Elbűvölt! Enyémnek akartam! — Csak úgy lesz enyém, — mondta — ha elveszem. Elvettem! Micsoda boldogság — látszólag! Csak a pénzemet akarta! Nem szeretett... nem. Kiszípolozott a pénzemből. Aztán kirugott. Lelkemben a gyehenna bosszu tüze égett és... és... gyilkos lettem!!

— Gyilkos?! — kiáltott az özvegy.
— Az! Szép májusi délután volt, megrészedve a tavasz sejtelmes illatától, ott vártam a kapuja előtt. A szeretőjével valami kirándulásról tértek haza automobilon. Amit én vettem neki! Még ekkor is szépnek láttam! Kacagott! Örült! Vidám volt! Meg tudtam volna neki bocsátani, de félre taszított az ut-

kevesbbé, mert a fölhozott sérelmeket a vasutársaság új vonatindítással orvosolta.

A mai tárgyalásokon is ez a kérdés dominált, de természetes, hogy a nagy költségekbe sem a város, sem a vasutársaság nem ment bele. Az értekezletről egyébként tudósításunk a következő:

Jelen voltak Kovács József polgármester elnöklete alatt Vargha Elemér dr. tanácsnok, Magoss György dr. főügysz, Rosztás István főkapitány, Borsos József h. főmérnök, Gotthárd Kálmán földművelésügyi miniszteri titkár, Majerszky Mihály, a D. H. V. igazgatója, Erdélyi Vince, a Nyirbátori vasut főmérnöke, Kemény Mór dr., Ormándy János gazdasági iskolai tanár.

Gotthárd Kálmán a földművelésügyi miniszter nevében előadta, hogy a gőzvasut idején a közlekedés lebonyolítása a gazdasági akadémiaig jó volt. De most a villamos vasut létesítése óta 950 méter gyalogutat kell tenniök a gazdasági tanároknak és hallgatóknak. Ez sérelem, az igényeknek nem felel meg s a kereskedelemügyi miniszter meg is ígérte, hogy a nyirbátori vasut áthelyezését csak úgy fogja engedélyezni, ha ez igények kielégítést nyernek. A földművelésügyi miniszter nevében nem tud ígéretet tenni, hogy a villamos vasutnak kiépítése esetén a költségekhez hozzájárul, de egy régi megállapodás szerint a város köteles ez igényeket figyelembe venni és azoknak eleget tenni.

Majerszky Mihály igazgató előadta, hogy a villamos vasut megnyitása óta járatok olyan vonatokat, amelyen a hallgatók és tanárok az előadás kezdetén és befejezésekor ki és bejárhatnak. Akik a városba akarnak bejönni, még a nyirbátori vasut is rendelkezésre áll, sőt ezenfelül színházi vonatuk is van.

Ormándy János gazdasági akadémiai tanár elismeri, hogy vannak ezek a vonatok, de azt kifogásolja, hogy a nyirbátori vonattal nem tudnak a város közepébe bejönni.

Majerszky Mihály erre másodpercnyi pontossággal bebizonyította, hogy 33 perc alatt bármely irányban bejutnak a Pallagról a város középpontjába.

Erdélyi Vince főmérnök erre utalt arra, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban tartott anketén már szóba került, hogy a 950 méteres utra 45000 koronáért lehetne megcsinálni a villamost. Az ideális megoldás az volna, ha végig villamost csinálnának, ez azonban 300.000 koronába kerül.

Magoss György dr. főügysz kijelentette, hogy a város nem vállal semmiféle költséget. A város vállalta a közlekedés le-

ből! Nem akart ismerni többé! Mert nem volt pénzem! Egy durranás... hatalmas füstfelhő... vége. Persze, mindjárt elfogtak. Mi mentett meg a kötélről... — máig sem tudom. Kikerülve a börtönből, mind mélyebbre sülyedtem. A barátok is elhagytak. Persze, csak addig tartott a barátság, amíg pénzem volt. Aztán nem! Éheztem! Szenvedtem! — Börtönlakó lettem! Egyszer megtudtam, hogy meghalt a férje. Vágy fogott el haza jönni... Hogy lássam... nézhessem — messziről. Nem tudtam, hogy éppen itt lakik. Véletlenül tévedtem ide. Alamizsnáért! Mert tegnap óta nem ettem! Csak rohantam örültem... Még egyszer látni... Vágyam teljesült... Ez az egy vágyam...

A nő a homlokára szorította kezét, mert úgy érezte, menten szétreped. Elvonult előtte életének minden egyes fázisa. Szépsége, őiöme. — bánata, csalódása. Igen, ez több volt, mint amennyit egy gyenge női szív elbirhat. És mégis... elbirta.

Akivel végigjárta az élet göröngvös utait, meghalt! Nincs! A másik koldus, gyilkos!! Számára ez is halott.

Közben leszállott az este. Nagy, fekete szárnyával letakart mindent. Nem látszott a két szenvedő ember, akiknek fejük fölé glóriát vont a — végzet. Amit bolondos szívű poéták úgy hívnak, hogy — szerelem!

hetőségének biztosítását, ami a nyirbátori vonattal megtörtént s a kötelezettséget átutalta erre a vasutra. Ha akar valamit a földművelésügyi miniszter, e vasutól követelje.

Gotthárd Kálmán és Ormándy János azt kérték ezután, hogy legalább még két vonatot járassanak, mire a vasutak képviselői kijelentették, hogy megteszik ezt is, ha garantálják az üzemköltséget.

Miután azonban egy ilyen jövedelem nélküli vonalra ezt garantálni nem lehet, az értekezlet eredmény nélkül ért véget.

Az egyetemi villamos vasut közigazgatási bejárása holnap délelőtt lesz.

A balkán bonyodalom

A szövetségesek ultimátuma

A hatalmak állásfoglalása

A balkáni bonyodalom legutóbbi eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

ULTIMATUM A TÖRÖKÖKNEK.

London, január 29.

A szövetséges balkán államok békekötvei Danew kezdeményezésére tegnap még egyszer találkoztak, hogy a feltűnést kerüljék dejeunerre gyűltek egybe, amely után hevenyészett konferenciát tartottak. Ezen a tanácskozáson megvitatták és írásba foglalták azt a jegyzéket, amelyet Resid pasának fognak átnyújtani és azt a levelet is, amelyet sir Edward Greynek, mint a békekonzferencia tiszteletbeli elnökének irtak arra az esetre, ha elhagyják Londont. A jegyzéket is, a leveleket is kivétel nélkül mind aláírták a békedelegátusok.

Danew azt kívánta, hogy nyomban nyujtsák át a jegyzéket Resid pasának, de voltak, akik még meg akarták várni a legközelebbi eseményeket. Addig is abban állapodtak meg, hogy a volt szerb miniszterelnöknek, mint a békedelegátusok doyenjének megőrzésére bízzák egy jegyzéket, mint a külügyi államtitkárnak szóló levelet is, ő határozza meg, mikor juttatja el Resid pasához és Greyhez az iratokat.

Ugy határoztak a balkán delegátusok, hogy még a héten elutaznak. Venizelos már becsomagolt és pénteken megy haza Athénbe, Danew társaival legkésőbb szombaton utazik és a szerb delegátusok valószínűleg velük tartanak.

A PORTA VÁLASZA.

London, január 29.

A Daily Chronicle konstantinápolyi tudósítója jelenti, hogy az új török kormány ma fogja átnyújtani Pallavicini örgrófnak a választ a kollektív jegyzékre. A porta felelete rendkívül óvatos és diplomatikus. Megköszöni benne a nagyhatalmak jóindulatu tanácsait és sajnálatára azt hangoztatja, hogy elment az engedékenység legvégső határáig, több koncessziót nem tehet. Azzal végződik a válaszjegyzék, hogy Londonban a balkán-szövetségesek megbízottai önhatalmulag szakitották félbe a tárgyalásokat s őket terheli a felelősség, hogy a konferencia kátyuba jutott.

GOLTZ BASA KONSTANTINÁPOLYBAN.

Pétevá, január 29.

A „Nowoje Wremja” írja: Pétevári körökben nagy feltűnést kelt a török hadsereg

tapasztalhattunk. A hazafias függetlenségi lelkesedés így, a hazafias függetlenség úgy, de a megdöntött, okos, hozzáértő várospolitikai soha.

Az országos politikában a függetlenségi pártnak van — bocsánat volt csak és talán lesz — létjogosultsága, ha teljesíti a kötelességét, nem úgy mint a mai: ellenőriznie kell. De a város közgyűlésén e politikai árnyalatnak nincs jogosultsága. A párt katexochén politikai párt. És mit keres a politika a kaszárnya építés, a vízvezeték, a burkolás, a színház, a rendőrségi palota, a városszabályozás kérdésében?

A pártnak, mint politikai pártnak még egy oka van távortartani magát minden fenhanguságtól. És ez az ok az, hogy ennek a Debrecennek életében csak kárára volt. Hivatkozhatik-e egyetlen tényre, amely a fejlődés útján előbbre vitte volna Debrecen. Ténykedése a pártpolitikai önös célú és szűk keretén túl tudott-e terjeszkedni valaha is. És hogy még most is tisztán pártpolitikai tendenciákkal dolgozik és akarja régi egyeduralmát és a maradiságot a népgyűlési allűrökkel megtartani, csak egyetlen tényt kell előállítani. Kiközi a párt a maga kebeléből az értékes embereket. Egy Fejér Ferenc drt, aki pártkülönbség nélkül tiszteletet vívott ki magának higgadt, okos, haladásra kész fölfogásával és helyet ad politikailag lehet, hogy lelkes, de városi ügyekben követésre s irányításra alkalmatlan embereknek.

És most a függetlenségi pártnak ezt az irányítását kézbe kaparított politikuskok a városi bizottságok alakításába is befolyást akarnak gyakorolni. Nem a hozzáértés, nem a tudás, az érdem alapján, hanem a pártpolitikai hovátartozandóság nézőpontjából.

Mindez pedig aktuális lesz most, amikor a függetlenségi párt átirt a városi párt-hoz, hogy jelöléseit a függetlenségi párt eddigi számarányához képest ejtse meg. A városi párt értekezletén Freund Jenő dr., Jászi Viktor dr., Magoss György dr., Jánosi Zoltán, Kölcsey Sándor dr. szólalt föl. A fölszólalások helyes irányban világították meg a kérdést és a párt határozata a helyes alapon kelt.

Különösen Kölcsey Sándor dr. fejtette ki világosan, helyesen és tisztán azt az álláspontot, amelyben a városi pártnak e kérdésben is állania kell.

A városi párt kizárta a kebeléből a politikát s célul tűzte ki, hogy azt a közgyűlésből is kizárja. Eppen ezért egyrészt helyet foglalhat magában a városi pártban minden városát szerető, haladni akaró ember anélkül, hogy az országos politikában vallott elvét meg kellene tagadnia. Mint ahogy van a városi pártban ma is függetlenségi, libe-

rális, radikális, munkapárti, Justh és Kosuth-párti ember is. Ha tehát valaki politikai elveinek megtagadása nélkül ott lehet, nincs szükség a közgyűlést politikai pártok szerint széttagolni. Másrészt éppen ezért nem nyújthat segédkezet a városi párt ahhoz, hogy a politikai pártállás szerint történjék distinkció a közgyűlési tagok közt. Annál kevésbbé, mert a városi párt eddig sem tett különbséget politikai pártállás szerint a közgyűlés tagjai között, amikor városi ügyről volt szó, aminek bizonyítéka, hogy a magukat függetlenségieknek valló számarányukon jóval fölül nyertek helyet a bizottságokban.

A mai jelölésben sem tekintett a politikai pártállásra a városi párt. Kimondta, hogy paktumot nem köt politikai párttal, de tekintettel sem lesz arra, hogy ki milyen politikai hitvallást követ. A jelölést így is ejtették meg.

A laktanyák és Tóásó

Egy önröpirat

A városi párt, mint minden közgyűlés előtt, ma is értekezletet tartott, amelyen megbeszélte a közgyűlés elé kerülő ügyeket és állást foglalt azokban. A tárgysorozat pontjai ismeretesek s azok közül csupán két tárgy volt az, amely különösebb érdeklődést keltett a fölszólalások folytán. Egyik a bizottságok alakítása, a másik a Tóásó-ügy. Ebben az ügyben a fölszólalásokon kívül még egy érdekesség volt. Az ugyanis, hogy Tóásó Pál építész egy körlevelet osztogattatott szét.

Ez a körlevél érdekesen sorakozik amaz események mellé, amelyek ebben a Tóásóvá lett laktanya-ügyben eddig történtek. A körlevél, amint hogy megjelenése előtt az elhangzott beszédek, úgy megjelenése után az abban fölhalmozott dicséretnek nem adnak elég megnyugvást és tájékoztatást arról, hogy miért kell mindenkét mellőzni s minden nyilvánosság nélkül, a legnagyobb sötétben Tóásó Pálnak odaadni az ügyet, odaragasztani hozzá ezt a 7 milliós építkezést. Nem ad tájékoztatást arról sem, miért jó, sőt egyedül jó a városnak az az ember, aki a katonai oldalon is jó és kívánatos, amikor pedig nagyon is ellentétes érdekek ütköznek össze:

a katonaság drágát akar mindig és sokat, a város olcsót és lehetően keveset.

És állítjuk újból, a legnagyobb méltánytalanság, hogy helyi építészek, ez esetben pedig már konkrét, sok tízezer koronával olcsóbb ajánlatot tevő építész is van, mellőztesenek, mert itt ráfogiák egy idegen emberre, hogy csak az ismeri a beszállásolási törvényt, az e közt és a bérzsabás közt levő ellentmondásokat, csak Tóásó Pál tudja és ha tudja, sikerült is neki megvilágítani. És azokat a ráfogásokat, amelyekken mindenáron Debrecen nyakára akarják varrni Tóásó Pál specialistaságát, amely olyan tudományok ismeretében áll, amelyeket minden építész egy kevés ügyesség, furfang és az illető sablonok és szabályok, rendelkezések olvasása mellett megszerezhet, — ezeket a ráfogásokat Tóásó Pál siet mellveregetve, saját magát dicsérgetve a köriratban nyomtatásban is hangsúlyozni. Hogy milyen tenorban beszélget az építész, csak ezeket a sorokat idézzük:

„Ne hívságos egyének, hanem rátermett erők végezzék hivatásos munkájukat, amit a közjó érdekében hosszú éveken át tanultak és ezt a tanultságukat már a gyakorlati életben eredményesen érvényesítették. — Ezért van szükség a specialis tervezőre. Debrecen, 1913. évi január 29-én. Tóásó Pál, építész.”

Sajnos, arról nem szól a körirat, hogy az Árpád-téri templomba, amelyet szintén ő tervezett és talán művezetett is, miért folyik be a víz már most is. És arról sem szól, hogy mi lesz akkor, ha a környezetet rendezik, esetleg föl is töltik s magasabb lesz az utca felület a templom talapzatánál, amely alig néhány ujjnyi. Mi lesz akkor egy-egy hosszú tavaszi, őszi esőzésnél?

De hát itt nem az Árpád-téri templomról van szó, hanem a honvédlaktanyákról, amelyeknek ügyénél még mindig nem látjuk az igazságát annak, hogy miért mindenáron Tóásó Pál. Hiszen értjük, hogy szívesen keres valaki 200000 koronánál is többet, de hogy lehet ezt a tanács részéről ilyen mindenáronvalósággal erőszakolni, előbb titokban mindent elintézni és amikor már minden elintéződött, akkor megtörtént tények elé állítani a közgyűlést, azzal a fenyegetéssel, hogy ha így nem tetszik, nem lesz kaszárnya.

— Hát itt hagysz? Elmész onnan, ahol olyan nagyon szeretnek?

— Maradnék — de nem lehet. — Talán szükség van rám . . . ott . . . Ki tudja . . . — Eppen azért szólok. Amit én nem tudtam neked megadni: azt a fényt, azt a pompát, a mely megilletett volna, talán megadja egy másik. Egy férfi. Akit nem üldöz úgy a balsors, mint engem. Mindenki, csak ő nem! Ó! Nem akarom! Érted? — nem akarom!

— Én sem! — hördült fel a nő.
— Kérem tőled, Klára, egy haldokló elszálló sóhajával könyörgöm hozzád: ne tedd! Mindenki, csak ő nem! Ha nehéz is lesz az életed, ha tövises is lesz az út, amelyen jársz, ha a könnyelműség vádiát szórják is a fejedre; még akkor sem tedd! Ne légy az övé! Soha! Ezt akarom! Lássá, érezze, hogy lesz akaratom. Mert lesz akaratom, Klára. Hiába halok meg, képzeletben elővök hozzád és figyelmeztetni foglak ígéretedre . . .

— Igérem, esküszöm, Elek, hogy nem teszem. Nem kell! Más se! Senki! Csak te! Hideg leszek mindenkiel és gondolni fogok rád . . . te . . . te . . . áldott jó ember.

Itt megakadt a hangja. Nem tudott többet szólni. Pedig mennyi mindent akart még neki elmondani! Hogy ne gyötörje kétség, meg van sorsával elégedve, nem fái a szegénység, nincsenek vágyai . . . Egy vágy él benne: hogy gyógyuljon meg és örömben fognak élni. Mindig! Igen, igen. Meggyógyul.

Elmennek valami fürdőbe és egészséges lesz ujra.

. . . Nem lett . . .

Az évek egymásután rohantak el. — Az özvegy arcán halvány ráncok képződtek. — Hajába ősz szál vegyült. Egy hideg decemberi napon, szent karácsonyi ünnep előtt, egy törődött koldus lépett az asszony elé. Az özvegy, mikor átadta a koldusnak az alamizsnát, meghökkent.

— Kálmán, maga az?

— Igen én, — mondta zavartan a koldus.

— De így . . . ennyire . . . szegényen.

— Nem, nem szegényen! Koldusan! Nyomorultan!

A koldus lehorgasztotta a fejét. Hallgatott. Az asszony könnyezni kezdett. Az ember lassan felnézett rá.

— Ne, ne könnyezzen. Nem érdemlem meg azt a drága gyöngyöt, amely a szememben ragyog . . . Áruló voltam! Gaz! Hitvány! Eldobtam magamtól a boldogságot, hogy át-szenvedjem a poklok összes kínjait!

— No de ennyire, így . . .

— Különös és mégis így van! Koldus lettem! Alamizsnán élek! Szomorú. — de talán már bele is törődtem sorsomba. Arcom meggyűrődött, alakom megroppant, szívem fásult lett! A sors! A kegyetlen sors! Miért?

— nem tudom! Gondolkoztam rajta, hasz-talan.

Itt már arca tűzben égett. Szemében vad tűz lobogott. Így nem tudnak nézni azok az emberek, akik végig járták az élet nagy Golgotháját. Közel ment az asszonyhoz, megfogta annak remegő kezét és kénvszerítette, hogy nézzen rá.

— Klárka, szabad így hívnom? — Én szerettem magát nagyon! Nem hiszi el, tudom! Egy alázatos koldus mondta! Pedig a lelkem, a hitem, a reményem, a szerelem szent tüzén égett el! Nagyfalusi Falusy Kálmán! Koldus!! Igen, az! Akkor nem voltam eszemnél és nem tudom, miért, hogyan, elmentem! A boldogság elől! Mire visszajöttem, már másé lett! Nem gondoltam meg előre, hogy milyen gyöngye a női szív, milyen könnyen felejt!

Az asszony hangosan felzokogott. Ha tudta volna, mi dul a szívében. Ha látná azt a poklot, amely emészti, gyötri . . . Kinö-zza . . . egész életén!

— Én elhagytam. Jól tetted! Magának szüksége volt egy támaszra. Egy férfire! — És talált! Egy becsületes, jó embert. Tudom, rossz viszonyok között éltek — erről ő nem tehetett.

— Én aztán bolyongásaim közbe bejártam a világot. Voltam olyan helyen is, ahol talán ember még sohasem járt! Aranyakat,

Még azt is szeretnők hát tudni: Tóásó Pál kinek a javára fog hát dolgozni? A városra; akkor miért akarják a katonák őt? A katonákéra, akkor miért ragaszkodik a város hozzá?

Az egész ügy nagyon zavaros. Már pedig itt hét milliós építészről van szó, a közgyűlésnek, ha valaha, úgy most kell vigyáznia nagyon.

A városi párt mai értekezletén Nyiry Ernő dr. kifejezést is adott az ügy tárgyalása, elintézése s ezek módja fölött érzett megbotránkozásnak. A köriratra is megtette a maga helyes megjegyzéseit.

A városi párt azonban lenyűgözve ez ügy körül lebegő titokzatosság és a már előzően hallott, tapasztalt nyomástól, szó nélkül hagyta átmenni a tanács ismert javaslatát az ismeretlen tárgyalásokról és főként arról, — mert ez a fő és legfőbb — hogy Tóásó Pál megbizassék a tervezettel.

A pallagi vonat

Tárgyalások a bejárás előtt

Az egyetemhez vezető villamos vasut építése és a nyirbátori vonal kihelyezése kérdésében holnap lesz meg a közigazgatási bejárás. E kérdéssel kapcsolatban azonban anynyi más kérdés elintézése is szükségessé vált, hogy a közigazgatási bejárás hivatalos személyei szükségesnek látták egy előzetes értekezlet tartását, amelyen különösen a Pallagi-vasut kérdése volt vita tárgya.

Tudvalevő ugyanis, hogy a gazdasági akadémia részéről különös nyomattal sürgették egy olyan közlekedési vonal létesítését, amely teljes kényelmet biztosít az akadémia tanárainak és tanulóinak a bármely időben való közlekedésre. A túlzott igényű követeléssel kapcsolatban sztrájkyszerű mozgalmról is szó volt, sőt az ügy a földművelésügyi miniszter elé is került, de természetesen, hogy sem a város, sem a helyi vasut társaság fölös kényelmi szempontokból nem volt hajlandó több százezer koronás, soha kamatját meg nem hozó befektetést csinálni. Annál

milliókat csikartam ki a pusztá földből! A földből. Milliókat! Gazdag lettem. Nagy ur! Azért bántódtam! Utána! Mindig. A pénzem, a vagyonom nem tudta begyógyítani az élet nagy csalódását... Király voltam népek felett, milliók sorsa volt a kezemben és én ezt a nagy kincset, nagy gazdagságot milyen szívesen cseréltem volna fel egy gyöngye szőrért... egy megbocsátó pillantásért... Nem tudtam ott élni. Visszakiváncoltam!

... Pénzzé téve mindenem, visszakerültem. Végig élveztem minden gyönyört! — Belefójtottam keservemet pezsgőbe, kártyába, könnyűvérű nők duhaj társaságába! Nem használt! Oh, hogy gyötrődtem! Aztán... aztán úgy hittem, hogy feltalálom a boldogságom újra. Egy nővel hozott össze a sorsom! Elbűvölt! Enyémnek akartam! — Csak úgy lesz enyém, — mondta — ha elveszem. Elvettem! Micsoda boldogság — látszólag! Csak a pénzem akarta! Nem szeretett... nem. Kiszípolyozott a pénzből. Aztán kirugott. Lelkemből a gyehenna bosszu tüze égett és... és... gyilkos lettem!!

— Gyilkos?! — kiáltott az özvegy.
— Az! Szép májusi délután volt, megrészedve a tavasz sejtelmes illatától, ott vártam a kapuja előtt. A szeretőjével valami kirándulásról tértek haza automobilon. Amit én vettem neki! Még ekkor is szépnek láttam! Kacagott! Örült! Vidám volt! Meg tudtam volna neki bocsátani, de félre taszított az ut-

kevéssé, mert a fölhozott sérelmeket a vasutársaság új vonatindítással orvosolta.

A mai tárgyalásokon is ez a kérdés dominált, de természetesen, hogy a nagy költségekbe sem a város, sem a vasutársaság nem ment bele. Az értekezletről egyébként tudósításunk a következő:

Jelen voltak Kovács József polgármester elnöke alatt Vargha Elemér dr. tanácsnok, Magoss György dr. főigvező, Rosztás István főkapitány, Borsos József h. főmérnök, Gotthárd Kálmán földművelésügyi miniszteri titkár, Majerszky Mihály, a D. H. V. igazgatója, Erdélyi Vince, a Nyirbátori vasut főmérnöke, Kemény Mór dr., Ormándy János gazdasági iskolai tanár.

Gotthárd Kálmán a földművelésügyi miniszter nevében előadta, hogy a gőzvasut idején a közlekedés lebonyolítása a gazdasági akadémiáig jó volt. De most a villamos vasut létesítése óta 950 méter gyalogutat kell tenniük a gazdasági tanároknak és hallgatóknak. Ez sérelem, az igényeknek nem felel meg s a kereskedelemügyi miniszter meg is ígerte, hogy a nyirbátori vasut áthelyezését csak úgy fogja engedélyezni, ha az igények kielégítést nyernek. A földművelésügyi miniszter nevében nem tud ígéretet tenni, hogy a villamos vasutnak kiépítése esetén a költségekhez hozzájárul, de egy régi megállapodás szerint a város köteles az igényeket figyelembe venni és azoknak eleget tenni.

Majerszky Mihály igazgató előadta, hogy a villamos vasut megnyitása óta járatok olyan vonatokat, amelyen a hallgatók és tanárok az előadás kezdetén és befejezésekor ki és bejárhatnak. Akik a városba akarnak bejönni, még a nyirbátori vasut is rendelkezésre áll, sőt ezenfelül színházi vonatuk is van.

Ormándy János gazdasági akadémiai tanár elismeri, hogy vannak ezek a vonatok, de azt kifogásolja, hogy a nyirbátori vonattal nem tudnak a város közepébe bejönni.

Majerszky Mihály erre másodpercnyi pontossággal bebizonyította, hogy 33 perc alatt bármely irányban bejutnak a Pallagról a város középpontjába.

Erdélyi Vince főmérnök erre utalt arra, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban tartott anketén már szóba került, hogy a 950 méteres utra 45000 koronáért lehetne megcsinálni a villamost. Az ideális megoldás az volna, ha végig villamost csinálnának, ez azonban 300.000 koronába kerül.

Magoss György dr. főigvező kijelentette, hogy a város nem vállal semmiféle költséget. A város vállalta a közlekedés le-

ből! Nem akart ismerni többé! Mert nem volt pénzem! Egy durranás... hatalmas füstfelhő... vége. Persze, mindjárt elfogtak. Mi mentett meg a kötélről, — máig sem tudom. Kikerülve a börtönből, mind mélyebbre sülyedtem. A barátok is elhagytak. Persze, csak addig tartott a barátság, amíg pénzem volt. Aztán nem! Éheztem! Szenvedtem! — Börtönlakó lettem! Egyszer megtudtam, hogy meghalt a férje. Vágy fogott el haza jönni... Hogy lássam... nézhessem — messziről. Nem tudtam, hogy éppen itt lakik. Véletlenül tévedtem ide. Alamizsnáért! Mert tegnap óta nem ettem! Csak rohantam örültem... Még egyszer látni... Vágyam teljesült... Ez az egy vágyam...

A nő a homlokára szorította kezét, mert úgy érezte, menten szétreped. Elvonult életének minden egyes fázisa. Szépsége, öröme, — bánata, csalódása. Igen, ez több volt, mint amennyit egy gyenge nő szív elbirhat. És mégis... elbirta.

Akivel végigjárta az élet göröngvös utait, meghalt! Nincs! A másik koldus, gyilkos!! Számára ez is halott.

Közben leszállott az este. Nagy, fekete szárnyával letakart mindent. Nem látszott a két szenvedő ember, akiknek fejük fölül glóriát vont a — végzet. Amit boldos szívi poéták úgy hívnak, hogy — szerelem!

hetőségének biztosítását, ami a nyirbátori vonattal megtörtént s a kötelezettséget átutalta erre a vasutra. Ha akar valamit a földművelésügyi miniszter, e vasutól követelje.

Gotthárd Kálmán és Ormándy János azt kérték ezután, hogy legalább még két vonatot járassanak, mire a vasutak képviselői kijelentették, hogy megteszik ezt is, ha garantálják az üzemköltséget.

Miután azonban egy ilyen jövedelem nélküli vonalra ezt garantálni nem lehet, az értekezlet eredmény nélkül ért véget.

Az egyetemi villamos vasut közigazgatási bejárása holnap délelőtt lesz.

A balkán bonyodalom

A szövetségesek ultimátuma

A hatalmak állásfoglalása

A balkáni bonyodalom legutóbbi eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

ULTIMATUM A TÖRÖKÖKNEK.

London, január 29.

A szövetséges balkán államok békekötve Danew kezdeményezésére tegnap még egyszer találkoztak, hogy a feltűnést kerüljék dejeunerre gyűltek egybe, amely után hevenyészett konferenciát tartottak. Ezen a tanácskozáson megvitatták és írásba foglalták azt a jegyzéket, amelyet Resid pasának fognak átnyújtani és azt a levelet is, amelyet sir Edward Greynek, mint a békekonzferencia tiszteletbeli elnökének irtak arra az esetre, ha elhagyják Londont. A jegyzéket is, a leveleket is kivétel nélkül mind aláírták a békedelegátusok.

Danew azt kívánta, hogy nyomban nyujtsák át a jegyzéket Resid pasának, de voltak, akik még meg akarták várni a legközelebbi eseményeket. Addig is abban állapodtak meg, hogy a volt szerb miniszterelnöknek, mint a békedelegátusok doyenjének megőrzésére bízzák egy a jegyzéket, mint a külügyi államtitkárnak szóló levelet is, ő határozza meg, mikor juttatja el Resid pasához és Greyhez az iratokat.

Ugy határoztak a balkán delegátusok, hogy még a héten elutaznak. Venizelos már becsomagolt és pénteken megy haza Athénbe, Danew társaival legkésőbb szombaton utazik és a szerb delegátusok valószínűleg velük tartanak.

A PORTA VÁLASZA.

London, január 29.

A Daily Chronicle konstantinápolyi tudósítója jelenti, hogy az új török kormány ma fogja átnyújtani Pallavicini örgrófnak a választ a kollektív jegyzékre. A porta felelete rendkívül óvatos és diplomatikus. Megköszöni benne a nagyhatalmak jóindulatu tanácsait és sajnálatára azt hangoztatja, hogy elment az engedékenység legvégső határáig, több koncessziót nem tehet. Azzal végződik a válaszigjegyzék, hogy Londonban a balkán-szövetségesek megbízottai önhatalmulag szeptember 1-én a tárgyalásokat s őket terheli a felelősség, hogy a konferencia kátyuba jutott.

GOLTZ BASA KONSTANTINÁPOLYBAN.

Pétevár, január 29.

A „Nowoje Wremja” írja: Pétevári körökben nagy feltűnést kelt a török hadsereg

német ujjászervezőjének Goltz basának Konstantinápolyba való érkezése. Goltz basa Románián keresztül utazott inkognitó és csak Konstantinápolyba érkezése után négy nap múlva jutott e tény tudomására az orosz követségnek. E négy nap alatt Goltz basa részt vett a haditanácsban és a Dardanellák megerősítésének előmunkálataiból is kivette a részét.

ROMÁN-BOLGÁR SZÖVETSÉG.

Bécs, január 29.

Itteni jól értesült körökben híre jár, hogy Románia bizonyos föltételek mellett hajlandó Bulgáriának segítséget nyújtani a török ellen. E hír valódisága kétségbe vonható ugyan, de maga az a tény, hogy a romániai politikában ily irányú diszpozíciók valóban fennállanak, tagadhatatlan jelentőségűvé teszi a dolgot, mert ezáltal mindenestre megdőlt az az állítás, hogy Románia szövetségét hátra támadni készül.

A HATALMAK ÁLLÁSFOGLALÁSA.

Bécs, január 29.

Beavatott helyről értesülünk, hogy a hármasszövetség és a hármasszövetség hatalmai egy pontban teljesen megegyeztek: abban, hogy ha Törökország nem hallgatna a nagyhatalmak tanácsaira, akkor egyik hatalom sem fogja támogatni a portát és sorsára bizza Törökországot. Ezt már közölték a török kormányval, és úgy látszik, hogy a hatalmaknak ez a megállapodása nagy hatással volt az új kormányra, mert egyrésztől már a mostani válasz igen udvarias hangú lesz, másrésztől remény van arra, hogy a porta előbb-utóbb mégis meghajol a hatalmak előtt. Ha azonban Konstantinápolyban mégis teljesen felülkerekedik a harcias párt, a hatalmak egyike sem fog izolált akcióba kezdeni. Oroszországot, mely eleinte hajlandóságot mutatott arra, hogy külön akcióba boicsátkozzék, Franciaország és Anglia eltérítették ettől a szándékától.

Színház

HETI MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK: *Baccarat*, szimfonia. — Góth Sándor és G. Kertész Ella fellépte. (Bérlétszűnet.)

PÉNTEK: *Lila dominó*, operett. — Ujdonság. (C bérlet.)

SZOMBAT: *Lila dominó*, operett. (A bérlet.)
VASÁRNAP: Délután *Bor*, operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: Este *Lila dominó*, operett. — Ujdonság. — (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Lila dominó*, operett. (B bérlet.)

Góthék Debrecenben. A magyar színház nagyjainak legkiválóbbjai közül két művész tisztelte meg Debrecen vendéglátékával. Henry Bernstein szenzációt keltett darabjában a „Baccarat”-ban lépett föl ma Góth Sándor és Góthné Kertész Ella asszony, a Vígyszínház e két művésztárgya. Lehetetlenséget követnénk el, ha a művészpár művészi erejét, az ő művészi képességeiket emlegetnénk itt. Ha azt mondanánk, hogy két isteni tehetség ragyogtatta a talentumát ma a debreceni színház közönsége előtt. — Csak annyit legyen szabad elmondanunk, hogy a tetszés, az elragadtatás tomboló megnyilatkozása méltó honorálása volt a művészet igaz élvezetéért, amit Góthék nyújtot-

tak a debreceni közönségnek, amely hálás szeretettel töltötte meg zsufolásig a színházat. A zenekari üléseket is elfoglalta teljesen a közönség és az előadást meleg szeretettel tapsolta meg. E tapsokból az ünnepi nagy, tulnyomó részt természetesen a vendégművészek ünneplésére jutott. Góthék művészetével meleggé tett színházi est sikeréhez a debreceni gárda is sok igyekezettel, művészetével, jóval járult hozzá. Jók voltak kisebb nagyobb szerepekben Kemény Lajos, Uti Gizella, Lajthay Károly, Szilágyi Ernő, Vajda Ilonka és Vámos Gizike. (pd.)

A Színészvér. Pénteken C) bérletben a „Színészvér” operett kerül színre. Eisler kitűnő operettje országsherte s így a debreceni színpadon is nagy sikert aratott. Az operettben főbb szerepeket látszanak Borbély Lili, Csanády Irma, H. Serfőzy Etel, Falussy István, Kassai Károly, Lévai Farkas Pál, Kormos Ferenc és Szabó Gyula.

Góth Sándor és G. Kertész Ella vendéglátéka. A Vígyszínház kiváló művész tagjai Góth Sándor és G. Kertész Ella csütörtökön a „Papa” vígjátékban fognak fellépni. A „Baccarat” előadása után a közönség még fokozottabb mértékben adja tanu jelét az érdeklődésnek. A „papa” előadására jegyeket mérsékelt számban lehet még a színház pénztáránál váltani.

Basillides Mária mai vendéglátéka iránt várossherte nagy érdeklődés nyilvánul. — Olyan szokatlanul nagy sikert biztosít ez az érdeklődés, a tömeges jegyelvétel, hogy a „Roval orfeum” igazgatósága péntekre is szerződöttetni akarta a művésznőt, aki ezt az ajánlatot sajnálattal bár, kénytelen volt lemondani, minthogy a művésznőnek még a mai előadás után az éjszakai gyorsvonattal vissza kell utaznia Budapestre, ahol már holnap délelőtt résztvesz a Népopera „Alarcos-bál” főpróbáján, este pedig részt vesz az opera premierjén. Basillides mai vendéglátékához jövegek egész nap előre válthatók asztalok lefoglalhatók a „Roval” étterem és kávéház főpincéjénél. Holnap, pénteken a Népopera másik művésze: Szánthó Gáspár baritonista lép fel a Royal színháztermében.

Lila dominó. Szombaton érdekes operett újdonságnak lesz a premier előadása. A kiváló újdonság a „Lila dominó” címen jutott a Népopera műsoráról a debreceni színpadra. A társulat énekes személyzete már hetek óta készül a nagyszabású operettre, a melyben nem csak a gyönyörű zene, de a darab értékes szövege is a legnagyobb mértékben tarthat számot az érdeklődésre. A darabot Kassai Károly rendezi. A szombati bemutató iránt szép érdeklődés mutatkozik.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal 3 órai kezdettel „A faun” vígjáték kerül színre. A faun-nak most folyt le a bemutatója a legnagyobb siker mellett. Jegyek ez érdekes délutáni előadásra a színházi pénztárnál válthatók.

Apollo
mozgósínház

Igazgató: DEÉSI ALFRÉD.

Folytonos bemenet!

Telefon 762.

Két sláger!

Remek képek!

HENNY PORTEN

a legjobb mozi színész nő felléptével:

FIATAL ÉS ÖREG.

o Szimfonia 2 felvonásban. o

A TÉVEDÉS ÁLDOZATA.

o Dráma 2 felvonásban. o

És a remek kísérő műsor! Az előadások ezután délután 5 órakor kezdődnek. Rendes helyárrak. Kedvezményes jegyek érvényesek!

Azurhatnámság vége

Letartóztatott debreceni bankbizományos

Jelentéktelen szürke emberek, ha kivágnak azokból a keretekből, melyet tehetségük és polgári állásuk révén betölteni tudnak, rendszerint beleszedülnek abba az ürbe, amelyet elhagyni készülnek. Lenyeli őket az urhatnámság feneketlen szakadéka. Amely ma egy jobsorsra érdemes család egyik könnyelmű sarját juttatta rendőrkézre, innen talán börtönbe.

A budapesti rendőrség a tegnapi napon megkereste a debreceni rendőrséget, hogy Hidvéger Antal 25 éves bankbizományost, a ki ellen ott több feljelentés tétetett, tartóztassa le és adja át az államrendőrségnek. Meg is indult a nyomozás, mely megállapította, hogy nevezett már hetek óta távozott a városból s valószínűleg a fővárosban tartózkodik. Ezt az államrendőrséggel is közölte a debreceni rendőrség, mely a maga körében is nyomoz a fiatalember egy- és más dolgai után. Nem éppen bünesetekről van ugyan itt szó, de egy egész sereg kihágásról, melyek körül azonban egész alábukása látszik ennek a kapaszkodó stréberkedő fiatalembernek. Aki folyton a lebujszókat, éjjeli mulatóhelyeket bujta s mert a polgári életben szürkeségével érvényesülni nem tudott, itt szórta a pénzt, pezsgőzött, színészváltókat számított le s boldog volt, ha ezek ellenében egy orfeum divával végig mehetett az utcán. Am végre is anyagi romlásba kergette s letéitette az egyenes útról.

A fővárosban több jelentéktelen hitelzési csalást követett el az utóbbi napokban. Szállodákban, vendéglőkben nem fizetett, kölcsönölegeket vett s ezekkel megszökött. Hogy mennyire kiskaliberű ember volt, ép ezek a bünesetek bizonyítják, melyek alig rugnak pár száz koronára. Ugy látszik Németországon át akart szökni, mert a passai vasuti határrendőrség ma reggel feltartóztatta s erről táviratilag értesítette a debreceni rendőrséget. Ötvenkét korona volt nála. A passai rendőrség főleg aziránt érdeklődött, hogy nem-e katonaköteles Hidvéger, aki úgy látszik nem gondolt arra, hogy a mai nemzetközi feszültség közepett utleveledacára is feltartóztathatják. — Fiatalsága okozta ismét vesztét, azt hitték — katonaszökevény.

A távirat szövege magyar fordításban a következő:

Passau.

Rendőrség Debrecen.

Hidvéger Antal, ki 1888-ban született, apja Hidvéger Lajos Pallag-pusztán földbérlet, a határon feltartóztatott. Semmi podgyász, 52 korona volt nála. Utlevele van. Azt mondja, Debrecenben Deák-utca 13. szám alatt leszámítoló és 20.000 korona erejéig váltótárca hitelű közvetítő bankja van. Értesítést kérünk, nevezett nem katonaköteles-e és továbbbereszthető.

Vasuti határőrség.

A debreceni rendőrség nevében erre Kiss József rendőrfogalmazó, inspekción tisztségviselő a következő távirati intézkedéseket tette:

Cs. és kir. vasuti határőrség

Passau.

Táviratára értesitem, hogy ott fogva levő Hidvéger Antal ellen itt és Buda-

pesten csalás és sikkasztás büntette és más miatt eljárás van folyamatban. Tényleg itteni lakos volt, de már bankirodája megszűnt, vagyona nincs. Budapesti államrendőrség keresi őt. Kérem értesíteni budapesti rendőrséget és válasszák fogvartatani Hígvégert.

Ugyancsak távirati értesítést küldött a rendőrtisztviselő a budapesti főkapitányságnak is. következő tartalommal:

Főkapitányság

Budapest.

6332 fk./II. 913. sz. megkeresésére értesitem, hogy Hidvéger Antal Passauban elfogott.

Holnap tehát aligha nem vonatra ültetik a tulambiciózus ifjút, aki olyan helyen akart érvényesülni, ahol nem a tehetsége, de a hitelképesség szempontjából mérlegelik az embert. S akik érintkeznek vele, kihasználják, hogy aztán érték nélkül eldobják, mint vele is tették — jóbarátai.

Ezreket hitelezett és vállalt kezességet olyanokkal szemben, akik önzését és stréberségét kihasználni tudták s akik egyénileg teljesen vagyontalanok voltak. Most börtönbe került olyan összegek miatt, amik egy esti gavallérságát sem fedezhették volna.

Sajátságos, hogy fiatalsága okozta vesztét, amelyben egyéniségének legerősebb értékét hitte. Most evvel is megbizonyosodhattott, hogy az éjszakák Magdolnai sem voltak jobbak, mint a barátai, akik a — pénz becsét szerették benne. Urhatnám, rövidlátó, stréber volt, bukása éppen nem jelentős! . . .

(gy. zs.)

HIREK

— Két korona

jutalmat kapott egy vasuti bakter, amiért szolgálatát ügyesen, pontosan és éberül teljesítette, amiáltal egy személyvonat utazóközönségének testiépességét, esetleg életét is megmentette. Két korona jutalmat kapott azért, mert éberségével elejét vette egy — senki sem tudja milyen — szerencsétlenségnek!

Nemde, elég érdekes kis esemény ez? — Valóban megérdemeljük, hogy Európa minden nemzete megtapsoljon bennünket ezért a tettért, mert nem hisszük, hogy megtörténne még egy ilyen, ehhez hasonló eset ebben a században. Hacsak a mi szeretett hazánkban nem, ahol már föl sem tűnnek olyan nagyvonalú apró esetek.

Hát ki törődik, ki gondol itt azzal, hogy annak a vasuti szerencsétlenségnek, amelyet a szegény, vagy talán épen nyomorgó vasuti bakter ébersége hártott el az utasok és a személyzet feje felől, hány halottja, hány sebesültje lehetett volna? Hogy hány árva és özvegy sirathatta volna ugyanennek az igénytelen vasuti bakternek esetleges hanyagságát, vagy gondatlanságát?

Megnyugtathatom önöket, nyájas olvasóim, ilyesmire a mi hazánkban, Magyarországon, senki sem szokott gondolni. De minek is? Mikor úgy sem történt semmi! Hogy történhetett volna!? De ha nem történt! . . . Minek gondoljon az ember az eshetőségekre akkor, mikor már mindenben túl van és amikor semmi baj sincs? Minek fárasza az ember magát azzal, hogy kellemtelen eshetőségekre gondoljon és azzal izgassa magát, idegeit? Ugyan . . . Hisz most már a veszély is

rég elmúlt . . . Eh, szóra sem érdemes az egész ügy és máris félőrdja, hogy fészeges-jük! Hát nem sokkal praktikusabb ennél a „hivatalos körök” gondolkozásmódja?!

— Volt veszély? Jól van! Elmúlt? Annál jobb! Bakter volt, aki elhárította a veszedelmet? Igen helyes. Derék, használható ember. Hogy semmi panasz ne legyen, itt van . . . ötven korona. Eh, dehogya! Minek veszteges-sük az állam pénzét, mikor az a tudatlan ember éppen úgy megőrül két koronának, mint tíznek, husznak, ötvennek? Itt az irás, utalják ki a — két koronát.

Elismerjük, hasznos gondolkozásmód, de hogy praktikus lenne, azt kétségbe vonjuk és pedig a leghatározottabban. Mert ilyen nevet-ségesen csekély pénzösszeget adni egy embernek — jutalomképen, olyan tettért, mint például a fönt idézett tett is, még a legkvalifikálatlanabb emberre is — sértés és egyáltalán nem alkalmas arra, hogy annak munkakedvét, éberségét fokozza.

Igaz, külföldön nem történnek ilyesmit, de hát mi nem a külföldön, hanem Magyarországon vagyunk. Síp.

— A miniszterelnök Bécsben. Fővárosi tudósítónk jelenti: Lukács László miniszterelnök ma Bécsbe utazott, hogy jelen legyen Rainer főherceg temetésén. A miniszterelnök ezt az utját fel fogja használni arra, hogy érintkezésbe lépjen a bécsi vezető körökkel s valószíni, hogy audienciára is megy a király elé.

— A Piac-utcai bérház. A Piac-utca 26—28. szám alatt épülő új városi bérház építését ellenőrző bizottság február hó 1-én szombaton délelőtt 11 órakor tartja meg ülését.

— Ritka családi ünnepély. Gyönyörű ünnepség keretében tartották meg vasárnap Berettyóújfaluban özv. Szilágyi Jenőné két szépséges leányának, Georginának és Bellának eljegyzését. Georginét nagybölgőmi Bölömy István Biharvármegyei tb. szolgabírója, Bellát pedig nagybölgőmi dr. Bölömy Andor ügyvéd, Biharvármegyei tb. ügyésze jegyezte el, ennek az előkelő bihari családnak két szimpatikus ifjú tagja. Az érdekes eljegyzési hírt őszinte örömmel fogadták a megye előkelő társadalmában.

— Izgatók Máramarosban. Máramaroszigetről táviratozzák: Az Oroszországból szított féktelen izgatás immár megteremtette a maga máramarosi áldozatait. Tizennégy rutén paraszt, kik a máramarosi ruténeknek a görög katolikus vallásról a görög keleti vallásra való áttérítésének leple alatt államellenes izgatást üztek, ma már a máramarosszigeti kir. ügyészség vizsgálati fogságában ülnek. Kivülök még egész sereg csatlósokul szegődött tudatlan rutén ellen is folyik a görög katolikus vallás, annak papi osztálya és a magyar állam intézményei elleni izgatásban való részvétel miatt a vizsgálat.

A láncra fűzött rutének, amint dacosan magasra emelt fejjel a vasuti állomásról a fegyveres kísérettel végighaladtak a városon, élénk feltűnést keltek. Mindenki valami rémes büneset cinikus tetteit sejtette bennük. Egy uriember aztán úgy elégitette ki a menetet százsámra kísérő utcai nép s a maga kíváncsiságát, hogy barátságos hangon megkérdezte a csendőröktől:

— Honnan jönnek az urak?

— Izáról — adta meg a választ a csendőrörmester.

Ebből az egy szóból mindenki mindent megértett. A skizmatikus mozgalomnak ugyanis 1903-ban Izán mutatkozott az első erősebb jele. A mozgalom lelke Szabó Miklós volt. És Szabó Miklós csak ma jutott el a vizsgálati fogságig. Vele együtt letartóztatták izai négy apostoltársát is. Fogságban vannak: Szabó Mihály, Kemény András, Kemény István, Kemény Iván, Husz Ichnát. A rubel és az izgató és csábító orosz iratok dolgoznak . . .

— A katonaiügyi iktató állás. A városi párt mai értekezletén ejtette meg a jelölést a katonaiügyi osztályban megüresedett iktatói állásra. A párt egyhanguan az osztálynak egy régi kiváló tisztviselőjét, aki egyik legnagyobb ereje az ügyosztálynak, Szilágyi Bálintot jelölte. Különös hangsúlyozással emlegette mindenki Szilágyi Bálint nagy szorgalmát, munkásságát és munkabírását, valamint azt is, hogy mindenkor nemcsak nagy tudással, de nagy előzékenységgel és szeretettel állott az ügyfelek rendelkezésére is.

— Halál a börtönben. A debreceni kir. ügyészség fogházának halottja van. Floruca Péter szilágymegyei pénzhamisító, aki itt vizsgálati fogságban volt, ma reggel jobblétre szenderült. Itt hagyta ezt az árnyékvilágot, melyben hiába próbálkozott a mindent beérő pénz előállításával. lefülelték s a szabadságától is megfosztották. Több ízben és huzamosabb időt ült a fegyházban. Most is ezért került vissza, s a tuberkulózis ragadta ki az igazságszolgáltatás kezei közül.

— Lövés élestöltéssel. A debreceni cs. és kir. 61. gyalogezred február 3-án reggel 8 órától déli 12 óráig a Sárkut-tanya melletti harcászati lövőtérren élestöltéssel tart gyakorlatokat. Felhívjuk erre a közönség éberségét.

— A pipa. Ferenc János napszámosnak egyetlen vagyona a tajték pipája volt. Melyért kilenc koronát adott annak idelén. Három napig dolgozott ezért, nem csoda, ha megbecsülte. Vigyázott rá, mint a két szemére.

— Inkább az egyik szemem lopta volna ki az a gazember! — sopánkodott a rendőrségen, ahová feladta panaszát. Melynek folytán a rendőrség a nyomozást meg is indította.

— Schwartz Johanna gyilkosai. Fővárosi tudósítónk jelenti: A múlt év májusában meggyilkolva találták Dohány-utcai lakásán Schwarcz Johanna rendőri felügyelet alatt álló leányt. A rendőrség a gyilkosoknak — legszorgosabb kutatása ellenére — sem tudott egyhamar a nyomára jönni. Közbejötték a májusi nagy politikai zavargások is, a mikor a rendőrség egész erejét majdnem lekötötték az utcai tüntetések. Mindez csak elősegítette a bujkáló gyilkosok ügyét. — Nyomra sem igen akadt a rendőrség. Csak annyit tudtak, hogy a leánynak meglehetősen drága ékszerei voltak, amelyeket a gyilkosok mind egy szálig magukkal vittek. Három hónap múltán végre ráakadtak a gyilkosokra, Rosenfeld Lajos és Rosenfeld Kálmán fogtechnikus személyében. Hogy hurokra kerültek, magát a tettet nem is tagadták, csak az ellen védekeztek, mintha tervszerűen, a rablógyilkosságot előre kieszelve gyilkolták volna meg Schwarcz Johannát. A bünpörnek ez a része nem is tisztázódott teljesen. A vádlottak szerint ugyanis egyikük, Rosenfeld Lajos, a leány lakásán kloroformot vett elő és csak „elalattatni” akarta áldozatát, hogy aztán öccsével kirabolhassák. De a vádirat mást mond. Rosenfeld Lajos már ismerte az ékszeres utcai leányt s mikor a kérdéses éjjelen — az Angol-parkból jövet — találkozott vele, közölte tervét öccsével. Azután hazamentek a maguk szállására, Lajos magához vett egy kloroformos üveget és egy zsebkendőt. A két testvér ezután Schwarcz Johannához ment. Ott találták meg az utcán és elmentek vele a lakására. Benn nem sokat teketóriáztak. Az egyik csókolgatta a leányt, a másik meg, Rosenfeld Lajos elővette a kloroformos zsebkendőt s azt rávetette az arcára . . . Schwarcz Johanna lélegzeni se tudott, de ebben a pillanatban fojtogatni is kezdte, a saját vastag arany nyakláncával. A boldogtalan teremtés megfulladt. Alig hogy végeztek vele, a két testvér nekiesett az ékszereknek. Leszedtek róla mindent, órát, fülbevalót és gyűrűket, aztán elmenekültek. Elvették tőle azt a 10 koronát is, amit neki előre fizettek. Mára tüzték ki a rablógyilkos testvérek ügyében a főtárgyalást, mely a zsufolásig megtelt esküdtszéki teremben folyt. Azonban ítéletre nem került a sor, mert azt a jövő esküdtszéki ciklusra halasztották.

Betegség miatt a halálba. Nádudvarról jelentik az ügyészségnek, hogy ott ma reggel öngyilkos lett B. Kiss Mártonné 34 éves asszony, aki a szoba gerendázatára felakasztotta magát. A szerencsétlen teremtés évek óta gyógyíthatatlan betegséggel küzd, melyből kilábalni nem tudott. Végső elkeseredésében választotta a kötelet. Halva találták hozzátartozói.

Halálozások. A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozások jelentették be: özv. Zágonyi Sándorné Szecsey Klára ref. 84 éves, Kerékgyártó István ref. 2 hónapos, Halmi László ref. 5 hónapos, Flóric Péter g. kath. 50 éves, Vachler Károlyné Horvát Mária r. kath. 30 éves, Freku Róza ref. 6 éves, Tóth István ref. 64 éves, Bogdán Józsefné Papp Erzsébet ref. 45 éves.

Egy máramarosi eset. Máramaroszigetről táviratozzák: Nyolc pájeszes, kaftános vádlott, mind máramarosi kereskedő került ma a törvényszék elé. Rendesen odahaza pörlekednek a rabbi előtt, csak ha nagyon görbe a dolog, szoktak a bírósághoz menni. Így történt ezúttal is, valami seften különböztek össze és 14.000 koronáról, ezenfelül 2400 koronányi váltóról volt szó. A vádlottak padján Teszler Sándor és Reisner Adolf ült, de különösen a zsargon-nyelvet beszélő, kaftános-huncutkás tanukkal volt baja dr. Madarassy elnöknek. Megkérdezte az egyiktől:

— Mit tud erről a csalásról?
— Hát csolás ez? — felelte a tanu kérdezve. — Ez csak egy „machlojka“ (Derültség.)
— Nem értem — szól az elnök s aztán németül próbál velük beszélni. De ismét érthetetlen választ kap.

— Most meg miféle nyelvet beszélnek ezek?
— Zsidó zsargon-nyelvet — szól dr. Kroó Izor a védő.

Majd kimutatta a védő, hogy a vád alaptalan, csak a felek herce-hurcája és a törvényszék csakugyan felmentő ítéletet hozott. Dühében odaszólt erre az egyik máramarosi a másikra:

— Megállj, csődbe kergetlek!
— Szép ijesztés — feleli a földije — hisz ha kell, én úgy megyek a csődbe, mint más a kávéházba...

TÖRVÉNYKEZÉS.

A száguldó kerékpár. Szabó Lajos géplakatossegéd augusztus hóban ugy esti 7 óra tájban nyilsebesen vágatott kerékpárjával a Homokkert-utca gyalogjáróján. Ugy hogy a vele szembejövő Kálmán Erzsébet hat éves leánya nem tudott kitérni a száguldó kerékpár elől s a gyermeket elütötte. Könnyű testisértés vétségéért vont a felelősségre a törvényszék, mely 80 korona fő és 20 korona mellékibüntetést szabott ki reá. Azonkívül 150 korona kezelési költség megfizetésében is elmarasztalta. Felebbezett.

Vitatkozás kapával. Hajduböszörményben mult év nyarán összekülönböztek egymással ifj. Szanyi István és Gaáll Imre nap-szamosok. Előbbi a kapát is lekapta válláról s evvel ugy vágta föbe amaszt, hogy három hétig nyomta utánna az ágyat. A debreceni kir. törvényszék e miatt két havi fogságot mért reá. Az ítélet jogerős.

Nikita, a tolvajok fejedelme. Nikita György régi ismerőse a debreceni rendőrségnek. Ki is van tiltva a város határából. December 8-án azonban ismét visszatért ide s amint a vonatból kiszállt, egy utazókosár ötlött a szemébe. Egy őrizetlen pillanatban felemelte ezt s az édes teherrel megszökött. Pár lépést tehetett csak, mert a Petőfi-téri rendőrszem lefűlelte s a központi ügyeletre kísérte. A kosár tulajdonosa panaszt emelt ellene s a ma tartott főtárgyaláson a törvényszék három havi fogságot mért Nikitára, aki állandó lakója a börtönöknek.

Szegény ember — bitang ember. Megindító eset körül ítéletet ma a debreceni kir. törvényszék. Apa állott szembe a fiával, akit lopás miatt jelentett fel. A fiu földhöz ragadt szegényember, akinek öt apró gyermeke is van. Az apa jómódu telkes gazda, sohasem ürül ki a magtára. Novemberben, mikor beállott a hideg és a munkanélküliség, éhes maradt Hajdusoboszlón a fiu, ifj. Szilágyi János családja. Gondolta, elmegy apja telkére és szerez egy pár zsák buzát, éhen ne haljon a familiája. Hamis kulccsal kinyitotta annak magtárát s egy pár zsák buzát el akart onnan emelni. De az öccse észrevette és megakadályozta ezt. Apja pedig feljelentette lopásért.

— Szegény ember, bitang ember! — fakadt sirva a törvényszék előtt ifju Szilágyi János — akit még a tulajdon édes apja is megvet!

S bár a törvényszék előtt inséggel védekezett, a lopási szándékot vele szemben megállapították és 14 napi fogházat mért rá a bíróság. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	813.50
Országos hitel	24.90
Magyarországi korona-járadék	54.75
Államvonal	707.10
Járadékjegy	27.50
Máramarosi	718.-
Salgótarjánai	700.50
Közveti vasút	689.-

Irányszámítás

Magánleltérszámlálási kamatláb:
Bécs 1/8 %, Berlin 4 3/4 %, London 4 3/4 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szava E. (Strauser és König) debr. bizományos távirati jelölése	11.77
Buza áprilisra	12.29
októberre	12.25
1913. szept.	10.18
Rozs áprilisra	9.74
októberre	10.62
Zab áprilisra	8.67
októberre	7.70
Tegegy 1918. év május	7.91
Juliusa	
Keszaru ártartó.	

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Roth Róbertné Szatmár, Kovács Kálmán Szabadka (csőd), Grünfeld Ignác és Társa Nagyvárad (csőd), Weisz Lajos Liptószeele (csőd), Tötely Testvérek Magyar-kanizsa és Wagner-Lajos Nagykároly.

Ingatlanok forgalma.

Illés Sándor és neje Nagy Sarolta veszik özv. Rathbaner Edéné jelenleg Oláh Lászlónétól Homok-utca 123. sz. házat 11.800 koronáért.

Bagdacs János és neje Sívöltös Eszter veszik Lente Andrásné Sívöltös Erzsébettől alsójózsai ingatlanát 2200 koronáért.

Debreczeni butorkészítő asztalosok áru-csarnok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
11 968 TELEFON: 968 11
HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédőök, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm rna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s elállítási árban bocsátja forgalomba.

Regény-csarnok.

A cloomberi titok.

Irta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenvel József.

(Folytatás.)

A várban csak rövid ideig időztünk, mert minden perc fontossággal nehezedett ránk. Mordaunt befutott és a tábornok egy régi kabátjával tért vissza. Ezt átnyújtotta a halásznak, az meg a kutya orra alá tartotta.

— Na szagold!

A kutya szaglászta mohón, türelmetlenül, köröskörül minden részecskéjét külön megszagolta, aztán vonitva futott lefelé a fasorban. Majd visszatért, hogy megint szagoljon egyet a kabátban, míg végre rövidre nyírott farkát diadalmasan emelve fel, egymásután többször éles ugatást, vagy inkább vakkantást hallatott, mintha azt akarta volna mondani, hogy meg van elégedve és meglelte a nyomot. A gazdája hosszu zsinórt kötött a kutya nyakszíjára, nehogy nagyon elszaladjon előlünk, aztán elindultunk mindnyájan a kutatásra, a kutya küzködve, ugatva, cibálta a zsinórját, vad izgalom uralkodott fölötte és szimatolva, szaglászva, sietve mentünk utána, a tábornok nyoma után.

— No most előre, uraim — mondta Fullarton — mikor a kutya izgatottan nekivágott az utnak.

— Gyerünk.

— Csak mindig utána.

— Irányítani nem szabad — mondta Fullarton.

— Nem is lehet — feleltem.

— Nem. Az le nem térne a nyomról semmiért.

Néhány száz jardnyira az országot mentén haladtunk, aztán egy legelőn mentünk át, aztán a bokrok és mocsarak közé kerültünk és mentünk egymás után libasorban, félig futva, sietve, mert a kutya szintén huzott benünket maga után.

(Folyt. köv.)

TUBERIN

ÖRKENY

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszazerezi!

Egy jelentéktelennek látszó megbűlés az összes légzőszervek legkülönbözőbb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezzünk idejekorán elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A megbűlésből eredő köhögés, rekedtség, meghűlés, nehézlégzés és a légzőszervek hurutos megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkészítések által javasolt **TUBERIN** mindenütt kapható. Egy üveg ára 2 korona 50 fillér egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkésőbb 3 üveg rendelhető meg utánvétellel az egyedüli főraktárból:

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

10 szög 50 fillér, aranyul minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 l.

HIR.

Fess uri f'u helyen okv

Tiltott gyám van a kiad

KARLSBAD
del vízz 1
35 filléré
tekben.

Férfi kalap
mek harisn
téli ingek
Schwarz M
ház mellett

Valódi ede
különleges
J. Jenő fűs
désében, p

Vízvezeték
szakszerű
Tervrajzot
szitek. Há
kely díjaz
Miklós-utc

Két elsőrend
közép 3—
u. 10. sz. u

Nagyobb m
Kiválóan a
Értekezhet
sz alatt.

Egy női író
ágy elad

Weisz
talos műh
berendezé
kir. herceg

Két szobás
rényebb
vel februá
házában. (

Szö
Ha For
Részénp
Bagollal

mert a FO
FO
Gyümö
a Zsenge v
rovarek és

FO
Gyümö
a Zsenge v
rovarek és

FO
Gyümö
a Zsenge v
rovarek és

FO
Gyümö
a Zsenge v
rovarek és

10 szög 50 fillér, aronul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve minden szó 14 fillér, apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés

Fess ur! Ma este a jelzett időben és helyen okvéllen várja. Vig pájtás.

Tiltott gyámócs edesebb jeligére levél van a kiadóhivatalban.

Különféle

KARLSBADI kétszeresít oredei Sprudel vízzel készült, 1 csomag 70, vagy 35 fillérért kapható a Deutsch üzletben.

Férfi kalapok és sapkák, női, férfi, gyermek harisnyák és keztyűk, férfi és női téli ingek és nadrágok **legolcsóbban** Schwarz M. L.-nél Piacz-utca 52, megyeház mellett.

Valódi edes nemes szegedi paprika-különlegességek óriási raktára Lindenföld J. Jenő fűszer-, gyarmatárú nagykereskedésében, pénzügyi palota Telefon 79.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakzerű kivitelben jóállás mellett. — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalják. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Két elsőrendű támlásszék bérlete (4-ik sor, közép 3—4. sz.) azonnal átvehető. Varga u. 10. sz. utcai lakásban.

Nagyobb mennyiségű faj burgonya eladó. Kiválóan alkalmas magnak homoki földbe. Értekezhetni Fleischer Deák Ferenc u. 19. sz. alatt.

Egy női íróasztal és egy fehér uj vasas eladó József kir. herceg-utca 21.

Welsz Ferencz gépezetre berendezett asztalos műhelye. Modern konyha és előszoba berendezések készen is kaphatók. József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Lakás

Két szobás udvári lakás földszinten, szerényebb igényű, központi fűtéssel, fürdővel február 1 től kiadó az Iparkamara bérházában. (Második kapu, házmeister.)

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengyék, szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők, flanel takarók nagy raktára.

Olcsó árak! :: Előzékeny kiszolgálás!

Főlerakat: Fischbein Jenőnél Debreczen. :: Telefon: 10-51.

Idény előre haladottsága és túlhalmozott raktár miatt

plüsch-, bársony- és szőrme-felöltők, valamint mindenemű téli kabátok rend- :: kívüli olcsón :: :: árusítatnak ::

0000

Halmágyinál, DEBRECZEN, PIAC-UTCA 47.

Szőlőbirtokosok különös figyelmébe!

Ha Forhinnal permetez, Rézkénpporral poroz és Bagollal öl a szőlőmolyt:

FORHIN

FORHIN

Gyümölcskertészek

FORHIN

I - SZÖT kevesebb agond,
II - SZÖT kevesebb a munka,
III - SZÖT kevesebb, amunkaber!

mert a **FORHIN** a sokszorta megjavított borsó keverék és számtalan köszönő- és elismerő levél tanúsága szerint mindenütt a **legnagyobb megelégedéssel** használják. A

nek nincs üledéke, vízbe dobva azonnal oldódik és **biztosan** pusztítja a **peronoszporát**; egy kész anyag, főalkatrésze rézgalic, tapadóképessége oly nagy, hogy bármely harminál permetezhet vele; használata óriási **munka- és pénzmegtakarítást** jelent, mert az anyag teljesen kész!

használatának saját érdekükben Californiánál, a gyümölcsrovarok elleni védekezésre rovarenyvt minden kártékony rovar lekötésére, rovarfogó övet az összes kártékony rovarok elfogására, Laurinát a rovarok ellen nyári védekezésre, Lauril Karbolineumot a rovarok elleni téli védekezésre, Lauril oltóvizet az olványok nemesítésére, Ichnéumint a rovarok elleni téli védekezésre, Topomort mezei egerek pusztítására. Pampill a zsenge virágok permetezésére, Nicotin Quassia kivonatot falkolák permetezésére, Topomort mezei egerek pusztítására. Kimerítő leírást és használati utasítást kérni, melyet ingyen és bérmentve küld az összes érdeklődőnek a

FORHIN szőlőpermetezési anyaggyár BUDAPEST, VI., Váci-ut 93. szám, valamint képviselője: KONTSEK GÉZA, DEBRECZEN.

Megbecsülhetetlen

és megfizethetetlen gyógyszerül szolgál **rheuma, köszvény, húlészív** okozta **hasogatódás, nyilallás** és **szuródásoknál** a kiváló hatásu

Csillag növénysszesz.

Híret és közkeletét külföldön is annak köszönheti, hogy fent nevezett bajoknál kitűnő hatása van és már rövid idei használat után javulás és gyógyulás áll be.

Gyomorgyengeség, szélgörcs, fejfájás, köhögés, mellszorulás és több naponként előforduló bajnál **:: kipróbált hatása van a ::**

„Stella növény essentia fluid“-nak 1 üveg ára 40 fillér.

Mindkét kitűnő gyógyhatásu szer több évi tapasztalás és kipróbálás után került forgalomba. Kiváló hatásuk rendkívül kedvelté és ismertté tette ugyanarra, hogy a legelterjedtebb házi szerekek tekinthetők.

Kapható a készítő **REICHARD SÁNDOR Csillag gyógyszerárában Debreczen, Árpád-tér.**

14161—1912. tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telek-kereskedési hatóság közhírré teszi, hogy a Kisbirtokosok Hitelszövetkezete végrehajtónak, Dombi Imre és neje Koszta Mária végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a debreczeni kir. törvényszék területén levő, az alsóíjzsa 285. sz. betétben A. l. 341., 342. hrsz. a. felvett, a végrehajtást szenvedők nevén álló Tucsokskert dűlőbe i szőlőre és 201. sz. alatti lakházas udvarra 658 korona ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1913. évi február hó 18 napján délelőtti 9 órakor** Alsóíjzsa község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alól eladatni nem fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomán folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1912. évi december hó 3-ik napján. A kir. törvényszék tkvi hatósága.

Falóp Károly, s. k., kir. tjtgyzö.

Soh'se fázzék!

Legfinomabb szalon porosz

kőszén

leőmozott 50 kg.-os zsákokban házhoz szállítva rendelhető:

VADÁSZ ANDOR irodájában Debreczen, Piac-utca 79. Telefon 10-40. — Szállítások waggon-számra is azonnal eszközöltenek úgy belföldi mint porosz székenben.

Nagy árleszállítás!

Grünfeld Adolf és Társa

férfi- nő- és gyermekruha-áruházában

Debreczen,
Kistemplom mellett.

Ilse szalon brikettünk

iszapolt porosz diószénből, :: kötőanyag nélkül előállítva :: és

porosz szalon szenünk

elégnek bármily szerkezetű kályhában, legnagyobb gazdaságossággal, teljesen szagtalanul. Ajánlatokkal és mintákkal bármikor szívesen szolgál:

Városi légszeszgyár, Medgyes.

Helyi képviselők, kik detall árusítással foglalkoznak, keresztetnek.

Elegáns

Zománc cím- és jelzőablak, zománcbetűk, ajtó- és kulcsszámok olcsón kaphatók

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, DEBRECZEN, PIAC-U. 49

M e g h i v ó.

A BANKEGYESÜLET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, DEBRECZEN VI. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1913 február 9-én délelőtt fél 11 órakor saját helyiségében (Piac-utca 72. szám) tartja, amelyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívotnak.*)

T Á R G Y S O R O Z A T:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg és nyereség-vesztés-számla megállapítása, a felmentvény megadása; határozat a tiszta nyereség felosztása iránt.

2. Három igazgatósági tag választása.
3. A régi részvények kicserélésére vonatkozó határozathozatal.
4. Esetleges indítványok.

Debreczen, 1913 január hó 25-én.

Az igazgatóság.

*) A zárszámadások, továbbá az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők. Az alapszabályok 12. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, aki részvényeit a közgyűlés előtt 5 nappal az intézet pénztáránál letétbe helyezte.

Vagyon. Mérleg-számla 1912 december hó 31-én. Teher.

Pénztár készlet	155761	06	Részvénytőke 7500 drb 200 K részvény	1500000	—
Pénztézeteknél elhelyezve	675255	30	Tartalékalap (ez évi dotációval 110 000.—)	95962	—
Értékpapírok és ércpénzek	117498	80	Hitelegyleti biztosítéki alap	17975	113937
Váltók	4787245	15	Betétek:		
Jelzálog kölcsönök:			takarékbetét	2918912 38	
törlesztéses kölcsönök	860809 83		Folyószámla betét	252765 71	3171678 09
kamatkozó kölcsönök	8800	83	Visszleszámított váltók		1735304
Folyószámlai adósság, fedezettel	601320	67	Folyószámlai hitelezők		148895
Értékpapír előleg	2551	67	Engedményezett jelzálogkölcsön		695409
Kölcsöntörlesztő részletek	7349	69	Intézeti ház jelzálogkölcsöne		106880
Intézeti ház	417223	10	Adók		8857
Felszerelés, leírás után	18000	—	Fel nem vett osztalék		5386
Különbözők	7723	69	Előre beszedett kamatok		48520
Előre fizetett visszleszámítási és hátralékos jelzálog kamatok	28716	41	Átmeneti tételek		19262
			Mult évről áthozott nyereség	11063 91	
			Ez évi tiszta nyereség	123059 23	134123 14
	7688254	70			7688254 70

Veszteség. Eredmény-számla 1912 december hó 31-én. Nyereség.

Kamatok:			Nyeremény áthozat (megadózza)	11063	91
takarékbetét, visszleszámítás, folyószámla	258391	90	Kamatok:	482399	23
Adók:			váltók, jelzálog, folyó számla, részvény késedelmi	3593	94
állami, községi, betét kamatadó és illetékek	33789	59	Értékpapír kamat (adómentes)	36909	—
Fizetések:			Jutalékok és egyéb bevételek		
igazgatóság, felügyelő-bizottság, tisztviselők, szolgálk	61698	51			
illetménye és lakbére, napibiztosi díjak	10295	31			
Üzleti költségek	5000	—			
Házbér					
Leírások:					
váltókból, értékpapirokból, folyó-számlákból, felszerelésekből	30597	63			
Nyereség	134123	14			
	533896	08		533896	08

Debreczen, 1912 december 31.

Thurzó Béla, pénztáros. Kelen Jenő, h. igazgató. Geiger Emil, cégvezető-titkár. Grosz Ignác, cégvezető-főkönyvelő.

I G A Z G A T Ó S Á G:

Dr. Magoss György, elnök. Geiger Simon, alelnök. Ernst Vilmos, vezérigazgató. Rosinger Lajos, alelnök. ifj. Bozzay Pál, Bleyer Mór, Mandel Samu, Nábráczky István, Stern Péter.

F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T S Á G:

Dr. Gáspár Géza, elnök. Dr. Gyémánt Jenő, Hirschfeld Ármin, Auszterlitz Ármin, Ujlaki Henrik.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.